

ที่ปรึกษา

พระมงคลธรรมาภิธาน, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร
พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านวิจัยและนวัตกรรม
พระมหาสุเทพ สุปณฺธิโต, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร. สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปู	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

พระมหาสามารถ จานิสโร, ดร.

กองบรรณาธิการ

พระครูปลัดสุวัฒนสังข์คุณ, ดร.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร. ชาตรี ชุมแสน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผศ.ดร. พงษ์ประภากรณ์ สุระรินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร. เกรียงไกร พินยารัก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ต.ท. หญิง ดร. ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ดร. ละอองดาว เตชะวิญญูธรรม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ดร. วรรณภา พ่วงพร้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระปรัชญา จิตธมโม	พระชัยสิทธิ์ อคฺควณโณ
นางสาวณทิพรดา ไชยศิลป์	

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาอุดร มากดี, ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูพิพัฒนศาสนบัณฑิต, ดร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
ผศ.ดร. ทิพนาศ เศวตวรโชติ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราชโคราช
ผศ.ดร. พงษ์ประภากรณ์ สุระรินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
ผศ.ดร. อธิกร วรบำรุงกุล	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ผศ.ดร. ชาตรี ชุมเสน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผศ.ดร. เมธา หริมเทพาธิป	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผศ.ดร. อานนท์ เมธีวรฉัตร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ต.ท. หญิง ดร. ปิยะนุช ศรีสรานุกร	คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ผศ.ดร. ในตะวัน กำหอม	คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข
ผศ.ดร. สุธาสิณี แสงมุกดา	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ. (พิเศษ) ดร. สรวิษฐ์ วงษ์สะอาด	วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
ผศ.ดร.อำนวยการ มีราคา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ. สุรัชย์ ชูคง	วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต
ดร. โสภี วิวัฒน์ชาญกิจ	วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต
ดร. ศรุตานนท์ ขอบประดิษฐ์	คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข
ดร. กรุณา มธูลาภรังสรรค์	คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข
ดร. จักรี ศรีจารุเมธีญาณ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร
ดร. เอกลักษณ์ เฟื่องพรหม	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ดร. วรรณภา พ่วงพร้อม	ศูนย์พอเพียงศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
ดร. มนูญ สอนโพนงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร. ประทวน วันนิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร. มนัสพล ยิ่งทะเล	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ดร. พูนศักดิ์ กมล	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ดร. ประเวศ วะทาแก้ว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ดร. สมเจต หลวงกัน	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	นักวิชาการ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทบรรณาธิการ

บทความวิจัยและบทความวิชาการในวารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2566 มีเนื้อหาและประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ก็อยู่ในกลุ่มเนื้อหาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตาม บทความทุกบทความยังคงไว้ซึ่งคุณภาพที่ผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพ อีกทั้งทุกบทความทางกองบรรณาธิการจะให้ความสำคัญในแง่เป็นบทความที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับสาขาวิชาทางการศึกษาเป็นหลักตามวัตถุประสงค์ของวารสาร ตลอดระยะเวลาที่วารสารดำเนินการนี้มีบทความที่หลากหลายส่งเข้ามาเพื่อขอตีพิมพ์ กองบรรณาธิการได้คัดเลือกคุณภาพเป็นการเบื้องต้นก่อนแล้วจึงทำการตอบรับเพื่อส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองตามระบบต่อไป จากบทความที่ส่งมามากมายพบว่า การพิจารณาคัดเลือกเป็นไปอย่างเข้มข้น ทั้งนี้บทความที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องมีลักษณะที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย Thai Journal citation index Centre (TCI)

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความวิจัย และบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของประเทศชาติต่อไป โดยบทความวิจัย และบทความวิชาการ ประจำฉบับนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

บทความวิจัยเรื่อง “กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรไทยสมัยรัตนโกสินทร์ สาระประวัติศาสตร์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปรอผาได้ จังหวัดตาก” โดย สายใจ มหาศาลพิพัฒน์, พัชรี ไกรเกรียงนิม, จิรายุ โพธิ์, สุพรรณยา สิทธิวิไล, ณทิพรดา ไชยศิลป์ ผลจากการวิจัยพบว่า “1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรไทยสมัยรัตนโกสินทร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยปรากฏ พบว่านวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.70 /90.15 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สาระประวัติศาสตร์ศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรไทยสมัยรัตนโกสินทร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยรวมอยู่ที่ระดับ มาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.75)”

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์สุขภาวะทางปัญญาตามหลักปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง” โดย อธิติศักดิ์ เลอยศพรชัย ศูนย์พอเพียงศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลจากการวิจัยพบว่า “สุขภาวะทางปัญญาตามหลักปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง เป็นความสุขที่เกิดจากการพิจารณาญาณ ได้แก่ สร้างสรรค์ ปรับตัว ร่วมมือ และแสวงหา ในระดับพื้นฐานเป็นความสุขที่เกิดจากการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ในระดับกลางเป็นความสุขจากการสงเคราะห์เกื้อกูลตนเองและผู้อื่น โดยธรรม ในระดับสูงเป็นความสุขที่เกิดจากที่เกิดจากแก้ปัญหาได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและผู้อื่นได้ด้วยญาณ”

บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดดอนไก่อดี จังหวัดสมุทรสาคร” โดย วัชรกร เกตุรักษ์, พระมหาอนันต์ จิตตมโล, พระครูพิสิฐฐสรคุณ, ธิดาพร พรหมดวงศรี, ณทิพรดา ไชยศิลป์ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย ผลจากการวิจัยพบว่า “จากการสังเกตนักเรียนก่อนการใช้การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ที่ 12.58 คะแนน แต่หลังจากการใช้การสอน

แบบร่วมแรงร่วมใจทำให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 15.38 คะแนน ซึ่งเพิ่มขึ้น 2.80 คะแนน คิดเป็นร้อยละที่เพิ่มขึ้น 22.19% และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบเท่ากับ 2.12 ซึ่งลดลงจากเดิม 0.26 ทำให้ข้อมูลที่ได้มีการกระจายตัวที่ลดลง แสดงถึงคุณภาพของข้อมูลที่ดี ผู้เรียนมีคะแนนเกาะกลุ่มใกล้เคียงกันมากขึ้นส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนในด้านอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สอนทักษะต่างๆ ได้ง่ายขึ้น”

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการสอน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านปรอผาใต้ จังหวัดตาก” โดย อเนชา บุญเกิด, สุภัทร เกษตนาภาพ, กมลพรรณ แสนอยู่, เสาวลักษณ์ พัฒนาอาชา, ณทิพรดา ไชยศิลป์ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผลจากการวิจัยพบว่า “การใช้แรงจูงใจโดยเสริมแรงบวก โดยให้คำชมเชยแก่นักเรียนรวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความสนใจในการอ่านและสนใจในการเรียน และติดตามจากการเข้าสอนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตั้งใจเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น”

บทความวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธธรรมเชิงประสบการณ์สำหรับพัฒนาสุขภาวะทางปัญญา” โดย วัชรารัตน์ สุนทรนาเวศ ณ ศูนย์พอเพียงศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลจากการวิจัยพบว่า “พุทธธรรมเชิงประสบการณ์มีกระบวนการพัฒนาสุขภาวะทางปัญญา ด้วยการนำหลักธรรมมาปฏิบัติ สำนวจจิตใจตนเอง เข้าใจ ยอมรับ เพื่อนำไปสู่การปล่อยวางซึ่งทฤษฎีมานะเป็นเหตุให้เกิดการเปิดใจที่จะรับฟังและทำความเข้าใจวิถีการปฏิบัติของคนอื่น กลุ่มอื่น ศาสนาอื่น โดยอาศัยรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การสร้างสรรค์ปรับตัว ร่วมมือ และแสวงหา องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ SATI MODEL ประกอบด้วย S = Survey (สำรวจ) A = Analysis (วิเคราะห์ความเป็นไปได้) T = Tools (เครื่องมือ) I = Inner Transformation (อำนวยการเรียนรู้เพื่อให้เข้าถึงคุณค่าและศักยภาพในตัวเองจากการตระหนักรู้ภายใน)”

บทความวิชาการเรื่อง “ฮิตสิบสอง” ความร่วมสมัยแห่งวิถีชีวิตชาวอีสาน” โดย พระมหานิพัทธ์ จิรวทมน โส สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า “สังคมหลังยุคโควิด-19 การเปลี่ยนแปลงทางการสื่อสารตามกระแส ในปัจจุบันที่เทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์เรา ผู้คนสามารถเชื่อมต่อและติดต่อสื่อสารกันได้ อย่างไร้พรมแดน แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ คนในสังคมปัจจุบัน มีปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัวหรือมีความใกล้ชิดกันน้อยลง แม้จะอยู่ท่ามกลางผู้คนจำนวนมากมีเพื่อนนับร้อยคนในโซเชียลมีเดีย แต่ผู้คนกลับรู้สึกเหงา และรู้สึกเหมือนกับว่าอยู่คนเดียวมากขึ้นทุกวัน จึงส่งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงฮิตสิบสองต่อวิถีในชุมชน ชาวบ้านเห็นว่าความมีน้ำใจไมตรีของในชุมชนลดลง สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัวก็เปลี่ยนแปลงไป และการเคารพนับถือกันน้อยลง ซึ่งการนำฮิตสิบสองมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมนั้นจึงเหมาะสม ซึ่งทุกคนควรร่วมมือกันเพื่อสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบ อันจะส่งผลให้มีการสร้างงานเกิดขึ้นในชุมชน ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ต่อฮิตสิบสองในสังคมปัจจุบันมีมากขึ้นเนื่องจากการสื่อสารในสังคมปัจจุบันฮิตสิบสองคือคำตอบและเหมาะสมกับสังคมสมัยใหม่”

บทความวิชาการเรื่อง “กระบวนการทัศน์ใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 บนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล” โดย ศรุตานนท์ ขอบประดิษฐ์ สาขาวิชาสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข ผลจากการศึกษาพบว่า “กระบวนการปฏิบัติตามแนวคิด AIC ได้แก่ 1) A: Appreciation คือ “การทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับและชื่นชมคนอื่นโดยไม่รู้สึกรังเกียจหรือแสดงการต่อต้านหรือวิพากษ์วิจารณ์” ในกระบวนการขั้นนี้ ทุกคนจะมีโอกาสแสดงออกอย่างทัดเทียมกันด้วยภาพ ข้อเขียน และคำพูด 2) I: Influence

คือ การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แต่ละคนมีอยู่มาช่วยกันกำหนดวิธีการสำคัญหรือยุทธศาสตร์ (Strategy) ที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ร่วมหรืออุดมการณ์ร่วมของกลุ่มได้อย่างดีที่สุด 3) C: Control คือ การนำ “วิธีการสำคัญ” มากำหนดเป็น “แผนปฏิบัติการ” (Action Plan) อย่างละเอียดว่า ทำอะไร มีหลักการและเหตุผลอย่างไร มีกำหนดเวลาอย่างไร ใครรับผิดชอบเป็นหลัก ใครต้องให้ความร่วมมือ จะต้องใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายเท่าไร ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวนี้ สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะเลือกเองว่า สมควรใจจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในเรื่องใด จะเป็นผู้ให้ความร่วมมือในเรื่องใด จะเป็นผู้ร่วมคิดแผนปฏิบัติการข้อใด เป็นการกำหนด “ข้อผูกพัน” (Commitment) ให้ตนเองเพื่อ “ควบคุม” (Control) ให้เกิดการกระทำ อันจะนำไปสู่การบรรลุผลที่เป็นเป้าหมายหรืออุดมการณ์ร่วมกันของกลุ่มในที่สุด ดังนั้น ในสถาน การณ์ การระบาดของโควิด-19 ในปัจจุบันนั้น เป็นกระบวนการที่ใหม่กับสถานการณ์ของผู้และร่วมงานของ ภาครัฐเพื่อบรรลุผลสำเร็จบนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาลต่อไป”

บทความวิชาการเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์” โดย พระปรัชญา ชยวุฒโธ (ถิ่นแถว) นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า “กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ คือ การจัดการศึกษา ให้ทันสมัยไม่ให้ผู้เรียนเบื่อการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์เป็นการนำแนวคิดแบบใหม่ๆ ที่มีอิทธิพลต่อ การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ด้วยมุมมองที่ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความ แตกต่างกันและต่างก็มีเอกลักษณ์ของตน ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อยู่ต้องมีการ ปรับเปลี่ยนให้คำนึงถึงลักษณะดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสร้างความวิตกกังวลและความไม่ มั่นคงในหมู่ผู้สอน ซึ่งถือเป็นความท้าทายที่จะเรียนรู้กลยุทธ์ใหม่ในฐานะที่เป็นผู้นำการศึกษา ครู อาจารย์ ต้องยอมรับที่จะเรียนรู้และแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดจากทฤษฎีใหม่ๆ ที่เข้ามาอย่างมีสติ ครูต้องเป็นตัวอย่าง ของผู้ที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

บทความวิชาการเรื่อง “การแก้ปัญหาทางสังคมเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน” โดย พระฉลวย เทวโสโร (บุญมั่ง) นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลจากการศึกษาพบว่า “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมใน ปัจจุบันทำให้การดำรงชีวิตยากขึ้น เนื่องจากสังคมปัจจุบันนั้นมีการแข่งขันกันสูงมากไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ ในระดับครัวเรือน ระดับชุมชนและระดับประเทศ เพื่อแก้ปัญหาความอยู่รอดของครอบครัวทำให้เราต้อง เรียนรู้ในเรื่องเทคโนโลยีที่เราไม่คุ้นเคย การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันทั้งใน ครอบครัวและส่งเสริมให้ชุมชนเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี หลังจากวิกฤตโควิด-19 ทำให้ผู้คนหันไปสนใจ การซื้อขายผ่านออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นกาท่องเที่ยว การซื้อสินค้าในชุมชนหรือส่งเสริมท้องถิ่นในการเป็น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนให้เข้มแข็งส่งเสริมการมีงานทำ ทำให้คนรุ่นใหม่ ไม่ย้ายถิ่นฐานสู่สังคมเมืองเพราะการแก้ปัญหาทางสังคมที่ยั่งยืนเริ่มต้นที่ครอบครัว”

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ประเมินบทความ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงบทความให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของการประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนี การอ้างอิงวารสารไทย Thai Journal citation index Centre (TCI)

พระมหาสามารถ จานิสโล, ดร.

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1 กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ เรื่องอาณาจักรไทยสมัยรัตนโกสินทร์ สารประวัติศาสตร์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปรอผาโต้ จังหวัดตาก Activities for Promote learning skills about the Thai Kingdom during the Rattanakosin Era, historical content used through a pre-designed lesson plan for 6th-grade students at Baan Prophado School in Tak Province. สายใจ มหาศาลพิพัฒน์, พัชรี ไกรเกรียงนิยม, จิรายุ โพธิ์, สุพรรณญา สิทธิวิไล, ฌทิพรดา ไชยศิลป์	1
2 การศึกษาเชิงวิเคราะห์สุขภาวะทางปัญญาตามหลักปรัชญาหลังนวยุค สายกลาง An Analytical Study of Spiritual Well-being According to Moderate Postmodern Philosophy. อิทธิศักดิ์ เลอยศพรชัย	12
3 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดดอนไก่อี จังหวัดสมุทรสาคร The Development of Learning Efficiency in History for 3rd-grade Elementary Students at Don Ka Dee Municipality School in Samut Sakhon Province, using the STAD Cooperative Learning Technique. วัชรกร เกตุรักษ์, พระมหาอานนท์ จตตมโล, พระครูพิสิฐฐ์สรคุณ, ธิดาพร พรหมดวงศรี, ฌทิพรดา ไชยศิลป์	20
4 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบการสอน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านปรอผาโต้ จังหวัดตาก The Study of Learning Outcomes using Power Point as a Teaching aid on Significant Buddhist Holy Days for 2nd-year High School Students at Ban Prao Pha Do School in Tak Province. อนเชา บุญเกตุ, สุภัทร เกษตานุกาพ, กมลพรรณ แสนอยู่, เสาวลักษณ์ พัฒนาอาชา, ฌทิพรดา ไชยศิลป์	27

5	การศึกษาเชิงวิเคราะห์พุทธธรรมเชิงประสบการณ์สำหรับพัฒนาสุขภาวะทางปัญญา An Analytical Study of Experiential Buddhism for Development of Spiritual Well-being. วัชรารัตน์ สุนทรนาเวศ ฌ	35
6	“อีตลีสอง” ความร่วมสมัยแห่งวิถีชีวิตชาวอีสาน “Twelve Traditions” Contemporary for Northeastern People. พระมหานิพัทธ์พนธ์ จิรวทมนโน	42
7	กระบวนทัศน์ใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 บนพื้นฐานหลักธรรมาภิบาล A new paradigm in the COVID-19 situation Based on Good Governance Principles. ศรุตานนท์ ชอบประดิษฐ์	53
8	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ Strategies for Learning Management in History Subjects. พระปรัชญา ชัยจุฑาโฒ (ถิ่นแก้ว)	65
9	การแก้ปัญหาทางสังคมเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน Solving Social Problems for Sustainable Living. พระฉลวย เทวสโร (บุญม่วง)	77
	จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ	87
	หลักเกณฑ์สำหรับการนิพนธ์	89